

Slovenski dom

Poština plačana v gotovini

Prezzo - Cena Lir 0.40

Štev. 10.

V Ljubljani, v sredo, 14. januarja 1942-XX

Leto VII.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
Izjava: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6 Ljubljana
Redazione Amministrazione: Kopitarjeva 6 Ljubljana

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienze italiane
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Il bollettino No 590

Aspri combattimenti intorno a Sollum

Il Quartiere generale delle forze armate comunica:

Violenti attacchi contro i capisaldi della zona di Sollum hanno urtato nella fiera resistenza dei nostri presidii.

Aspri combattimenti sono in corso.

A Sud-Ovest di Agedabia una puntata di mezzi blindati avversari è stata prontamente stroncata.

Alcuni mezzi avversari sono stati distrutti. Reparti dell'aviazione hanno agito, a più riprese, sulle retrovie nemiche con visibili effetti.

In duelli con la caccia tedesca il nemico ha perduto tre »Curtiss«.

IncurSIONI su Homs e Tripoli sono state effettuate da velivoli inglesi, senza gravi conseguenze.

Prosegue l'azione aerea sugli obiettivi di Malta.

Vojno poročilo št. 590

Srditi boji pri Solumu

Uradno vojno poročilo št. 590 pravi:

Siloviti napadi proti utrjenim postojankam pri Sollumu so našli na junaki odpor naših odredkov. Potekajo srčiti boji.

Jugozahodno od Agedabije je bil sunek angleških oklepni sredstev hitro odbit. Nekaj angleških vozil je bilo uničenih.

Letalske skupine so večkrat napadle sovražno zaledje z vidnimi uspehi. Sovražniki je izgubil med dvoboji z nemškimi lovci tri letala vrste »Curtiss«.

Angleška letala so priletela nad Homs in Tripoli brez kakih posledic.

Letalski napadi proti ciljem na Malti se nadaljujejo.

Potek vojne v Rusiji

Ogledniški nastopi pri Harkovu in boji na Va'da skem gorovju

Hudi, a uspešni boji pri Kursku, Kalugi in Možajsku

Hitlerjev glavni stan, 14. jan. Vrhovno poveljstvo nemških oboroženih sil je dalo naslednje uradno vojno poročilo:

Na Krimu in v kolenu Donca le neznatni boji. Na področju vzhodno od Harkova so naše čete izvedle uspešne ogledniške sunke proti sovjetskemu oporiščem. Na sovjetski strani je bilo 219 mrtvih, 93 ljudi pa je bilo ujetih.

Boji na srednjem odseku bojišča in na valdajskem področju se nadaljujejo.

Pri nastopu udarnih čet na frontnem obroču okrog Petrograda je bilo uničenih 22 sovjetskih utrdb z njihovimi posadkami vred.

Močne skupine bojnih, strmoglavskih in lovskih letal so posegle v boje na kopnem. Sovjeti so imeli posebno hude krvave izgube in so se morali odreči mnogim vojnim potrebščinam. Mnogo krajev in železniških vlakov je bilo bombardiranih ter zažganih.

Berlin, 14. jan. s. Nemška uradna agencija poroča, da je na ozemlju okrog Kaluge prišlo do hudih bojev, v katerih je nemška pehota uničila sovjetske konjeniške oddelke. Vzhodno od Kurska so se boljševeške sile v zaporednih napadih zaganjale v neko vas, ki je v nemških rokah. Kljub vroči liti v naskokih so se Sovjeti morali umakniti in so na bo-

jišču pustili mnogo mrtvih in ranjenih. Po ostrem streljanju nemškega topništva je bil uničen en sovjetski tank in cela motorizirana edinica razpršena. Vas je ostala v nemških rokah. Pri mrazu 20 stopinj je neki nemški oddelek s podporo napadalnega topništva naskočil vas na srednjem odseku bojišča in spodil sovjetske čete.

Tudi na južnem bojišču so rdeče sile hudo napadle nemške postojanke na raznih krajih, v zmagovitih protinapadih pa so bile odbite. Sovjeti so pustili na bojišču stotine mrtvih, nekaj strojne in drugega orožja. Nemški oddelki so zajeli tudi mnogo rdečih vojakov. Ena sovjetsko letalo je bilo sestreljeno.

Na ozemlju okrog Možajska se je boljševeškim silam posrečilo, da so 11. januarja vdrla v nemške bojne črte. Ne da bi se zmenila za strupeni mraz, je neka nemška divizija prešla v protinapad in rdeče sile pognala iz postojank. Po nekaterih krajih tega bojišča so se vnele vroče borbe, v katerih so Rusi utrpeli krvave izgube. Ko so bili boji pri kraju, so nemške čete našle na 300 boljševeških trupel. Vrh tega je nemškim vojakom prišlo v roke deset strojinic, nekaj metalcev bomb, protitankovskega orožja in mnogo smučarske opreme.

Irska in njeno mesto v angleških in ameriških načrtih za vdor v Evropo

Berlin, 14. jan. s. Včeraj je angleška uradna poročevalska agencija sporočila, da so neresnične vse govorice o dozdnevni pogajanjih med Anglijo in Irsko za odstopitev irskih oporišč Veliki Britaniji. To je nesmisel, ker Irska dosledno izjavi politiki stroge nevarnosti. List »Nachttausgabe« pravi, da je znanikanj Reuterja prav za prav »pri-znanje«. Angleško uradno znanikanje priznava gonjo londonskega časopisja in radija, za katerega pa vsi vedo, da je pod nadzorstvom vlade. Dovolj je, če se ozremo na nedavni članek »Sunday Express«, ki je poln groženj, in trdi, da misli Nemčija porabiti Irsko kot odskočno desko za vdor v Anglijo. Berlinski list piše naprej, da se imenovani angleški list zavzema za odločne ukrepe, s katerimi naj bi se zavarovala južna Irska. Treba je bilo odkloniti iti na delo in rešiti to nalogo. Kaj bo pomagalo pošiljati angleško vojsko in letalstvo v severno Irsko tedaj, ko bi Nemci že zavzeli južni del irskega otoka. Ne smemo izgubljati časa. Južna Irska je kot nalašč ustvarjena za urjenje ameriških vdornih čet. Če Irska ne bi hotela zavzeti mesta na strani zaveznikov, potem ni treba, da bi po končani vojni še živela. Sicer pa De Valera tudi ne more biti nor. Potrebno bi bilo, da takoj sprejme ameriške predloge za obrambo otoka. Če bi pa odklonil, bi morali zavezniki sami povzeti pobudo in prevzeti obrambo irskega otoka. Podobno so pisali tudi drugi londonski listi. Toda De Valera se ni dal premotiti od te splošne časopisne ofenzive, temveč je nasprotno izjavil z vso odločnostjo, da bo Irska nastopila proti vsakomur, ki bi se ali se bo lotil orožja, da bi jo podjarmil.

Znabit je Reuterjevo znanikanje znak, da je londonska vlada po odločni De Valerovi izjavi napovedala umik Toda ni neumestno, če mislimo, da je dana tudi druga, nasprotna možnost. Jasno pa je, da je »Sunday Express« s stavkom, »da bi bila Irska najprimernejši prostor za urjenje ameriške invazijske vojske«, izblebetal važno skrivnost iz načrtov zaveznikov. To ugibanje je toliko verjet-

nejše, če se spomnimo, da je tudi neka ameriška poročevalska agencija poslala v svet nepremišljeno novico s tem, da je naznanila, da so v Washingtonu izdelali do vseh podrobnosti načrt za vdor v Evropo. Po tem načrtu naj bi izkrcanje na evropski celini v velikem obsegu izvedlo britanske sile, ki so že 18 mesecev brez dela in so med njimi večina oddelki, ki imajo že veliko vojnihkušenj. V tem primeru pa naj bi ameriške čete, ki nimajo vojnihkušenj, ostale v Veliki Britaniji in prevzele obrambo te države. Lahko si je misliti, da imata obe zaveznici, to je Velika Britanija in Združene države, namen kršiti nevtralnost irske države. Možno pa je, da je londonsko vladno nekoliko presenetilo dejstvo, da je ireško ljudstvo tako odločno odgovorilo na predloge »Sunday Express«.

Resnica o prehranjevalnih težavah na Finskem

Berlin, 14. januarja. s. Sovjetska obveščevalna agencija je te dni razširila sporočilo, da se je kočljivi položaj glede prehrane na Finskem zadnje dni še poslabšal zaradi tega, ker je bilo nekaj pošiljatev masla, kupljenega na Danskem, na zapoved nemške vlade poslanih v Nemčijo namesto na Finsko. Iz poročil finskega tiska samega je pa razvidno, da je v resnici Nemčija Finska dala znatno količino živeža in masla in ne le, da ni preprečila, da bi Dansko maslo bilo poslano na Finsko, temveč je tako pošiljatev naravnost pospeševala. Če so na Finskem težave s prehrano, je te treba pripisovati izključno samo posledicam prvega sovjetskega napada na Finsko in sramotnega vedenja USA do Finske. Nemčija je z dejanji že več kakor enkrat dokazala, s kakšnim razumevanjem in pristranim tovarštvom pomaga finskemu narodu, ki je doživel tako trdo preskušnjo.

Ang'eška bojna ladja Barhan potopljena pred Sollumom

Po potrdilu angleških ujetnikov je bila »Barhan« torpedirana 26. novembra lani

Berlin, 14. jan. s. Nemški poročevalski urad javlja:

V uradnem poročilu nemškega vrhovnega poveljstva z dne 26. novembra 1941 je bilo sporočeno, da je nemška podmornica pod poveljstvom kapitana barona von Tiesenhausena na morju pred Sollumom torpedirala neko angleško bojno ladjo.

Kakor zdaj potrjujejo angleški ujetniki, gre za bojno ladjo »Barham«. Po pripovedovanju ujetnikov, se je ladja takoj potopila.

»Barham« je oklepica s 35.000 tonami. Izdelana je bila leta 1915 in prenovljena leta 1930. Imela je katapult za letala ter posadko 1180 mož.

Večdnevni obisk grofa Ciana na Madžarskem

Obisk italijanskega zunanjega ministra pomeni, da hoče Madžarska neomajno korakati do neizogibne zmage, pravijo Madžari o tem političnem dogodku

Rim, 14. januarja s. Nocoj ob 0.10 je v Budimpešti odpoval zunanji minister grof Ciano. Na postaji Termini so ga prišli pozdraviti: minister za ljudsko kulturo, podtajnik v notranjem ministrstvu, prefekti ter visoki uradniki iz zunanjega ministrstva. Navzoče je bilo tudi osebje madžarskega poslanstva v Rimu. Grof Ciano spremlja na potovanju v Budimpešto madžarski poslanik ter visoki uradniki iz zunanjega ministrstva.

Budimpešta, 14. jan. s. Uradno poročajo, da bo 15. januarja na povabilo državnega upravitelja regenta Horthyja in madžarske vlade dopotoval na Madžarsko italijanski zunanji mi-

nister grof Galeazzo Ciano. Njegov obisk bo trajal nekaj dni.

Novica o obisku grofa Ciana, ki je bila razglašena snoči, je bila v političnih krogih sprejeta s kar najbolj živim zadoščenjem. Madžarska brzojavna družba prinaša o tem dogodku sestavek, v katerem pravi, da je Musso-

Nadaljevanje bojev na Filipinih in na Malaji

Kitajska pomoč za Angleže na Daljnem vzhodu
Najnovejši podatki o japonskih uspehih pri Hongkongu
Japonski nastop na otoku Celebesu

Tokio, 14. jan. s. Vojni dopisnik lista »Ničinič« poroča s Filipinov, da so si Japanci zdaj zagotovili popolno nadzorstvo nad severnim delom polotoka Vatang pri Manilli. Kakih 50.000 ameriških vojakov z mrzlično naglico pripravljajo obrambno črto pred svojimi postojankami. Ta črta je podaljšana tudi ob vsem obrežju. Japonske letalske sile so izvedle hude napade na postojanke ameriškega topništva. Bojni hrušč s polotoka je slišati prav v Manillo.

Tokio, 14. jan. s. Z Malaje poročajo, da Japanci, ki napredujejo na jug od Kuala Lumpurja, zdaj zadevajo na angleške in avstralske čete, ker je 90% birmanskih in indijskih oddelkov ostalo zdesetanih zaradi bojev in še bolj zaradi pobe-
gov. Angleške in avstralske sile v državi Negri Sembilan znašajo kakih 40.000 mož. Njihova bojna tehnika se je od začetka japonske ofenzive na Malaji močno zboljšala, o čemer pričajo strelski jarki, uničevanje cestnih naprav ter motornih vozil in tudi miniranje cest na tem predelu.

Takio, 14. jan. s. Poročajo, da je kitajska vlada na obupno ponavljanje angleških zahtev poslala 200.000 mož svoje vojske v Rangoon za obrambo Birme in za napad na japonske čete, ki se bore na Malajskem polotoku. Te kitajske divizije naj bi nastopile tudi zoper Francosko Indokino in zoper Siam. V zameno za to pomoč, naj bi odšli neke v Čungking, temveč tudi v pokrajini Junan in Kvangsi ameriški in angleški strokovnjaki, da bi urili vojske maršala Čang-kajška.

Tokio, 14. jan. s. Neko uradno poročilo japonskega vrhovnega poveljstva pravi, da so doslej bili ugotovljeni naslednji japonski uspehi pri boju za Hongkong: zajetih je bilo 17 letal, 5183 težkih strojinic, 1165 lahkih strojinic, 208 topov, med njimi 45 težkih, 98.255 nabojev za topove, 69 oklepnih voz, 2830 avtomobilov, 316 železniških vagonov, 2 protipodmorniške čolne. Sestreljenih ali uničenih je bilo 559 letal, od tega 416 lovcev. Ladji in parnikov je bilo potopljenih in poškodovanih 54, torpednih rušilev ter drugih vojnih ladij potopljenih in poškodovanih 2, podmornica 1, topničark 9, protipodmorniški čolni 4, prevoznih ladij 38. Ujetnikov je bilo 13.864, na bojišču je bilo 2105 mrtvih.

Japonske izgube na znašajo: mrtvih 752, ranjenih 1835, letal je šlo po gobe 81, parnikov je bilo poškodovanih 16.

Japonska mornarica pa je imela naslednje do sedaj ugotovljene uspehe pri Hongkongu: potopljen je bil 1 rušilec, 4 topničarke, 7 protipodmorniških čolnov, 1 petrolejska ladja, 2 polagalki min, 8 spremnih ladij. Parnikov je bilo zajetih 110, min pobranih 128. Japonske izgube znašajo en parnik, ki se je potopil zaradi mine.

Tokio, 14. jan. s. Japonsko vrhovno poveljstvo poroča, da se je potopila holandska polagalka min »Prince van Oranien«.

Japonske čete so zasedle letališče Kakas pri kraju Menado na otoku Celebesu. Na letališču so

V Bitolju so obsodili na smrt dva moža zaradi sabotažnih dejanj na železnici. Obsodilo ju je bolgarsko vojaško sodišče.

Dve uri dolg razgovor je imel v Kujbiševu japonski poslanik pri sovjetski vladi Tatakava, ko je 10. januarja obiskal Višinskega in Lozovskega ter šefa urada za Daljni vzhod. Predmet teh razgovorov ni znan.

Iz Washingtona poročajo, da bo v kratkem ustanovljen medzavezniški svet za nadzorstvo nad dobavami vojnih sredstev in drugih potrebščin. Za člane bodo najbrž imenovani ameriški in angleški vojaški ter gospodarski veščaki, ki bodo razdeljevali vojna sredstva kjer koli bo potrebno.

Japonci o ustanovitvi komisije za obrambo USA in Mehike

Tokio, 14. januarja. s. V japonskih političnih krogih razpravljajo o sporočilu ameriškega zunanjega ministrstva glede tega, da se je ustanovila ameriško-mehikanska komisija za skupno obrambo obeh držav. Japonci pravijo, da gre za nov ameriški poskus kako plašiti južno-ameriške države in jih za vsako ceno pripeljati do tega, da bi se pridružile angleški in ameriški fronti. To pot je Združenim državam služila za pretvezo grožnja japonskega napada zoper Mehiko. Japonska je pa že velikokrat zatrdila, da nima niti najmanjšega sovražnega namena do ameriških latinskih držav. Ustanovitev omenjene komisije za obrambo Združenih držav in Mehike je nov značilen primer za ameriško nezaupljivost in neumno propagando.

linijeve zunanja politika omogočila uresničenje madžarskih narodnih teženj. Grof Ciano je najzvestejši tolmač Ducejevih navodil. Vedno je kazal svoje simpatije do madžarskega ljudstva, ki mu je zato globoko hvaležno. Obisk ministra Ciana bo s silnim navdušenjem pozdravilo vse madžarsko ljudstvo. Ta obisk je značilen in zgovorna manifestacija neke za tesno in prijateljsko sedanje sočlovekanje med Italijo in Madžarsko, temveč je tudi znamenje neomajne volje madžarskega naroda, da bo ob boku držav Osi korakal po poti, ki bo privedla do neizogibne zmage nad boljševizmom in nad demokratskimi ter bogataškimi državami. ad Japonska

Vesti 14. januarja

Poglavarji vseh bolgarskih pokrajin so se sešli v komisariatu za preskrobo ter se posvetovali o prehranjevalnem vprašanju države. Posvetov so se udeležili tudi trgovski minister, glavni komisar za preskrobo, ravnatelj žitnega oddelka in ravnatelj komisariata za vojno gospodarstvo.

V Barcelono je priplul francoski parnik »Gascon«, ki je pripeljal 50 polnikov, rešenih s parnika »La Moriciere«. V Barceloni so jih nahranili in oblekli.

Strahovit val vročine je zajel vso Avstralijo ter prinesel s seboj tudi hude pešene viharje. Ponekod že primanjkuje vode.

Od začetka vojne na Daljnem Vzhodu je milijon Kitajcev zapustilo Sanghaj. Poslani so bili na deželo. V mestu je red in mir obnovljen.

V Rim sta včeraj dopotovali večji odposlanstvi Hitlerjeve in ustaške mladine.

Med Italijo in Južno Ameriko brzojavni promet še redno postuje, odgovarja družba Italcable na govorice, da bi bil ta promet ustavljen.

22. januarja bo iz Lizbone odrinil v Newyork portugalski parnik »Nyassac«, da bo v Newyorku vkrcal diplomatsko osebje držav, ki so v vojni z Ameriko. Zamenjava osebja z ameriškimi diplomati iz Nemčije in Italije bo v Lizboni.

Novo omejitve v prehrani so zapovedali na Madžarskem. Obedi v restavracijah bodo smeli obsegati samo tri jedi, obrok mesa je zmanjšan za 50 odstotkov in ga bodo dajali samo tri dni na teden. Za 50 odstotkov je zmanjšana tudi poraba masti v javnih lokalih.

Poveljnik japonske vojske na Filipinih je izdal odlok, da je edini priznani denar tam filipinski pesos in pa japonski vojaški pesos. Lahko pa Filipinci za oba zamenjavajo zlate ameriške dolarje, in sicer velja tak dolar dva pesosa.

Za pojačanje ameriškega vojnega letalstva bodo uvrstili v vojsko tudi kakih 300 civilnih prevoznih letal, poroča DNB.

V Ameriki vlada prijateljsko razpoloženje glede nadaljevanja pogajanj za francoske oglede St. Pierre in Miquelon, ki so jih zasedli »svobodni Francozi« in bo rešitev tega vprašanja razjasnila stališče Združenih držav do gibanja »svobodnih Francozov«, je dejal ameriški zunanji minister Cordell Hull.

Argentinska vlada je prepovedala vsakršno izvažanje gumija iz Argentine.

Politika čakanja je nevarna za francoski narod, je predaval te dni francoski profesor za mednarodno pravo Le Fur. Izid vojne ni dvomljiv, je dejal, Nemčija bo zmagala nad Anglijo. Združene države in Anglija pa bi rade videle, da bi Francija v njihovo korist prostovoljno storila samomor. Politika čakanja ne pomeni samo nevarnosti za francoski narod, temveč tudi zločin.

Ker si je prisvojil nekaj volnenih obleč, ki so bila namenjena za vojsko na vzhodnem bojišču, so v soboto jutraj usmrtili Karla Sachsa, ki ga je vojaško sodišče obsodilo.

V Boliviji vlada obsedno stanje po vsem državnem ozemlju zaradi nesporazuma med vlado in parlamentom.

Predsedstvo »Zveze svobodnih narodov« je prevzel bivši rumunski kralj Karol, ki je v Mehiki, poročajo iz Ria de Janeira.

Predsednik Argentine je izjavil, da je glavni namen vseameriškega sporazuma: ohranitev miru na ameriški celini, piše švicarski list »Basler Nachrichten«.

Razprave o domačih jabolkih prve vrste

Ljubljana, 14. januarja

Lansko jesen, posebno sredi oktobra, je bil pri vseh prodajalcih sadja, tako tudi pri branjevkah velik naval gospodinj, ki so skušale nakupiti večje količine jabolk vseh vrst. Gospodinje so se na sadnem trgu od Ljudski knjigarni na Vodni-kovem trgu kar trgale za jabolka in ponujale kmečkim prodajalkam tudi višje cene. Kontrola cen je imela mnogo posla na trgu. Organi so več prodajalk sadja prijaviли sodišču zaradi navijanja cen in sedaj se pred kazenskim sodnikom-pod-ejcem na okrožnem sodišču vrste razprave o domačih jabolkih. Za domača jabolka velja po-seben cenik, ki ga izdaja skoraj vsak leden mest-ni tržni urad, za pokrajino in sploh za ostale kraje pa velja cenik, izdan od visokega komisa-riata. V teh cenikih so točno določene cene, tako za domača, kakor tudi za uvožena jabolka.

Pač so prišle nekatere obtoženke na čudno misel, da so skušale v svoji obrambi po svoje tolmačiti izraza »domača« in »uvožena«. Trdile so pri raznih razpravah o najvišjih cenah jabol-kam, da je treba »uvožena« tako razumeti, kakor da bi bila jabolka pripeljana iz oddaljenih kra-jev, ne pa iz ljubljanske okolice, češ, da je treba vzeti za »domača jabolka« ona, ki prihajajo iz mesta in bližnje okolice, dočim naj bi bila jabolka iz Dolenjske že »uvožena«.

Sodnik-pod-ejce je izrekel v ponedeljek več obso-db zaradi navijanja cen. Neka branjevka Mar-tina je bila obsojena na 7 dni zapora in 50 lir denarne kazni, to pogoju za 1 leto, ker je sredi oktobra lani prodajala na trgu domača jabolka I po 3.75, ko je bila določena takrat najvišja cena za nje 3 lire. Izgovarjala se je, da jih je pri kme-tu na Dolenjskem drago plačala. Drugi prodajalec sadja je dobil 7 dni zapora in 50 lir denarne kazni, tudi pogoju za 1 leto. Ima pa še poleg tega plačati 114 lir povprečnine. Domača jabolka je prodajal sredi oktobra po 3.90 lire, endivijo po 2.60 lire in ohrovt 1.20 lire, katere cene so znatno presegle najvišje cene. Njegov izgovor je bil usmerjen tako, da je jabolka, endivijo in ohrovt kupil pri grosistu po višjih cenah.

Daljša razprava je bila proti branjevki Fran-eki, ki je bila obtožena, da je tudi sredi oktobra lani prodajala domača prvovrstna jabolka (vo-ščenke) po 3.70 lire kg, ko je bila najvišja cena 3 lire. Obtoženka je navajala, da je res lepe in plemenite voščenke plačala na mestu pri kmetu na Dolenjskem po 3 lire, da je imela znatne pre-vozne in druge stroške in zato ni mogla voščenk ceneje prodajati kakor po 3.70 lire. Kontrolni or-gan je prišel mimo, jo kratko vprašal po cen, ni nič pripomnil in šel dalje. Sodnik je zaslišal več prič — branjev, ki so sicer potrdile, da so bile voščenke res lepe in izbrane, da jih je ob-toženka plačala po 3 lire kg. Priče so tudi pove-dale, da so takrat ljudje kar tiščali k branjevcem in kupovali jabolka v večjih množinah. Bila je velika borba za sadje. Obramba je nato nagla-

sila, da gre tu za nekaka »uvožena jabolka«, ki so bila drugače izbrana. Voščenke so bile pripel-jane z Dolenjskega in so bili prevozniki stroški znatni.

Sodnik je nato ugotovil, da je določeval mak-simalni cenik za čas od 6. do 12. oktobra ceno ja-bolkom na 3 lire kg, maksimalni cenik za je-lenjavo in sadje št 3 pa je določeval najvišjo ceno za uvožena jabolka I na 3.90 lire. Branjevka Francka je bila obsojena zaradi navijanja cen na 7 dni zapora in 100 lir denarne kazni ali nadalj-nih 5 dni zapora. Sodba je poudarila: Obtoženka se sklicuje na prvovrstnost jabolk in da so bila uvožena z visokimi stroški. Ta zagovor ne drži. Jabolka so bila kupljena na Dolenjskem, niso bila uvožena čez staro mejo v Ljubljano. Ni merodajna okolnost, za koliko je kak kraj nakupa oddaljen od Ljubljane, marveč le okolnost je merodajna, da li so bila jabolka kupljena v mejah ljublan-ske pokrajine ali uvožena v pokrajino iz tujine. V predmetnem primeru ne gre za uvožena, mar-več za domača jabolka.

Bilo je še več drugih razprav o cenah jabolk. Branjevke morajo pač upoštevati pri prodaji sadja vedno najvišje cene in pri nakupu kalkulirati na vse okolnosti in prodajo tako usmeriti, da ne bodo imele sitnosti pri sodišču.

Naročajte Slovenski dom!

Proračun občine Dolenja vas pri Ribnici

V ponedeljek popoldne je bila pod predse-dstvom župana g. Ambrožiča Janeza proračunska seja za občino Dolenja vas. Po pozdravu občin-skih svetovalcev je g. župan poročal o občinskem gospodarstvu v preteklem letu, takoj nato pa pre-šel k sklepanju o novem proračunu.

Proračun predvideva 100.418 lir izdatkov in prav toliko dohodkov. Osebnih izdatki znašajo 85.600 lir. Za vzdrževanje šole v Dolenji vasi je predviden znesek 2255 lir, za šolo v Grčaricah pa 1450 lir. Občina bo prispevala za meščansko šolo v Ribnici 6123 lir, za podpore raznim kultur-nim društvom pa je predvidenih 2560 lir. Za Rdeči križ in Gospodinsko šolo v Dolenji vasi, katero obiskuje veliko število deklet naše občine, je občinski svet določil po 1000 lir. Občinski svet je po možnosti svojega proračuna pred-videl za gradbeno stroko, to je za vzdrževanje občinskih cest, čiščenje potokov in vodnjakov 13.000 lir, torej precej več kot v lanskem pra-računu. Za kmetijstvo je predviden znesek 2200 lir, za asanacijo vasi pa 3800 lir. Tudi za socialno

V treh vrstah...

Kakor poroča celovški dnevnik, je bilo ob priliki nabiranja za nemško vojsko nabranega na Gorenjskem 271.859 predmetov. V to število je vstetil tudi 11.000 parov smuč. Največ je bilo nabranih nogavice — čez 59.000 parov, slede va-rovalnice za glavo, ki so jih nabrali čez 30.000, potem pa pridejo na vrsto varovalci za kolena, rokavčki in rokavice. Volne so Gorenjci oddali 215 kg.

V Mariboru je umrl te dni »ptičji očka«. Tako so namreč ljudje imenovali priletnega mo-žička, ke je dan za dnem krnil ptičji rod v me-stnem parku.

121 gledaliških predstav je priredilo maribor-sko narodno gledališče v preteklem letu. Obisko-valec je imelo gledališče v tem letu 46.610. Po-vprečni obisk je znašal nekaj malega več kakor 80 odstotkov.

Na Krškem polju so priseljeni Kočevarji v eni izmed zadnjih noči ujeli konjske tatove, ki so se hoteli polastiti njihovih konj. Izročili so jih varnostnim organom.

Mariborski dnevnik poroča, da je v celjskem okrožju prirejenih čez 700 jezikovnih tečajev, v katerih se uči nemškega jezika čez 30.000 ljudi. List pravi, da spodenjstajski prebivalci v ve-dno večji meri spoznavajo potrebo, da se nauče nemškega jezika, ker vedo, da jim bo samo znan-je nemščine prineslo enakopravnost in polno-veljavnost nemškega državnega pripadnika.

Profesor ljubljanske univerze dr. Balduin Saria objavlja v mariborskem dnevniku daljšo razpravo o plujskem mestnem grbu.

Dogoni klavne živine

dne 20. januarja 1942 v Grahovem za gove-do in svinje;
dne 20. januarja 1942 v Stični za govedo in svinje;
dne 21. januarja 1942 v Mokronogu za go-vedo in svinje.
dne 21. januarja 1942 v Ljubljani za go-vedo in svinje.

Obvestila

Danes, sredi, 14. januarja: Hilarij, škof.
Četrtek, 15. januarja: Pavel, puščavnik.
Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyr-ševa c. 43; mr. Trnkoczy, Mestni trg 4; mr. Ustar, Selenburgova ul. 7.

Za knjigo »Architectura perennis« z deli in načrti častnega meščana ljubljanskega univ. prof. Jožeta Plečnika ter z razpravama univ. prof. dr. Franceta Steleta in dr. Antona Trstenjaka je na-ravno zavladalo največje zanimanje. Zaradi nepre-stanih vprašanj kdaj in kje bo mogoče dobiti to knjigo, obveščamo javnost, da doslej ni prišla v prodajo, ker še ni bila vezana. Od danes dalje do-bite knjigo v mestnem kulturnem odseku v Tur-iški palači na Napoleonovem trgu med uradnimi urami od 9 do 15 za ceno 400 L. Knjigo lahko na-ročite tudi telefonično na štev. 41-21 in 41-24. Ker je knjiga izšla v skrajno nizki nakladi in pride v prodajo samo 200 izvodov, hitite z naročili!

Naznanite sobel Mestno poglavarstvo se ve-dno potrebuje več čedno opremljenih sob za na-stanitev častnikov in uradništva ter tudi nekaj opremljenih stanovanj, zato pa prosimo prebival-stvo, naj lastniki takih sob ali stanovanj te pro-store naznanijo v mestnem glavnem vložišču v prtiliču leve hiše mestnega magistrata. Za najem-nino se podnajemnik sam pogodi s lastnikom sta-novanja, najbolj potrebne pa so sobe v aredišču mesta.

Per **CHIANTI** Za **CHIANTI**
ed altri vini italiani in druga italijanska
vengono cercati compratori in ischimo kupce za
in proprio. Eventu- vino, eventuelno
almente cedesi rappre- oddamo zastopstvo. —
sentanza. — Scrivere Pisati italijansko, nem-
cese a sko ali francosko na
Giovanni Arrighetti, Via Giuseppe Luosi 35
Milano

Sejem kožuhovine v Ljubljani. Blizu se prvi ponedeljek po sv. Neži (26 januar), ko je bila na Ljubljanskem velesejmu vsakoletna tradicionalna dražba in sejem kožuhovine. Zaradi pomanjkanja večjih količin divjadi dražbe kožuhovine ne bo. Pač pa bo v ponedeljek, 26. januarja, na prostoru vele-sejma sejem kožuhovine, zvezan s prosto prodajo. Lovci, prinesite naprodaj uplenjeno kožuhovino. — Kupcev bo dovolj.

Ljubljansko gledališče

DRAMA:
Sreda, 14. jan. ob 17: »Hamlet, Red A.
OPERA:
Sreda, 14. jan. ob 17: »Prodana nevesta, Red Sreda.

»ALPA« čaj

priporočljiv za zdravje!

Mrakovo gledališče

Franciščanska dvorana.
Četrtek, 15. januarja: »Pavlihovec«. Začetek ob 18.30 zvečer.
Nedelja, 18. januarja: »Pavlihovec«. Začetek ob 10.30 dopoldne.
Torek, 20. januarja: »Elektra«. Premiera. Začetek ob 18.
Blagajna franciščanske dvorane posluje dnev-no od 10.30 do 13 in od 15 do 17.

Ribnici je treba dati nov občinski dom

Zanj so Ribničani že pred leti zbrali lepo vsoto

Ribnica, 14. januarja.

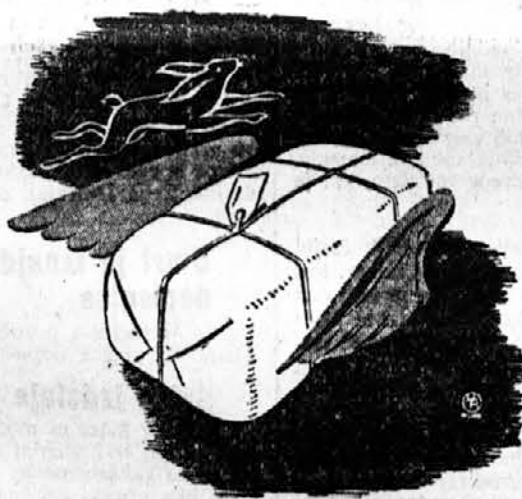
Po združitvi okoliških občin z občino trg Rib-nica so postali uradni prostori ribniškega občin-skega doma, ki so ga Ribničani zgradili za občin-ski urad trga Ribnice, mnogo pretresni, tako da je v njih uradovanje in sprejemanje občinstva, ki prihaja v urad, zelo oteženo. Zlasti je v zimskih mesecih naravnost nadležno. Občinski urad so preuredili tako, da je v spodnjih prostorih komisarjeva soba, za vse občinske uradnike in posle pa je le ena soba, v kateri je natrpanega še mnogo, sicer nujno potrebnega pohištva. V tej sobi sprejemajo uradniki stranke, zato je v uradu včasih soba polna ljudi. Delo v takih razmerah ni le oteženo, mnogokrat skoraj tudi onemogo-čeno. Prav tako so premajhni uradni prostori Prehranjevalnega urada v prvem nadstropju ob-

činskega doma. Tudi tu je v uradu mnogokrat prava gneča.

Kolkor nam je znano, so Ribničani že pred leti zbrali za gradnjo novega občinskega doma precejšno vsoto, ki je naložena v raznih denarnih zavodih. Zato je prav, da bi krajevni činitelji to perečo občinsko vprašanje ponovno pričeli reše-vati in ga tudi realizirali vsaj v kratkem času.

Trije veseli večeri v franciščanski dvorani bodo v soboto 17. t. m. nedeljo 18. t. m. in po-nedeljek 19. t. m. ob pol 7 zvečer, razen ne-delje, ko bo predstava ob pol 3. popoldne. Na-stopi skupina Gledališča mladih in muzikantje Veseli berači, ki bodo tudi peli. Predprodaja vstopnic od petka 16. t. m. dalje v Franciščan-ski dvorani od 10. dop. dalje vsak dan.

PACCHI POSTALI URGENTI NUJNI POŠTNI PAKETI

giungono a destinazione contemporaneamente alle corri-spondenze per espresso impostate nello stesso giorno ed alla stessa ora. - Sono accettati da e per tutte la località del Regno e delle Colonie italiane. - Hanno corso coi treni diretti e direttissimi. - Sono recapitati a domi-cilio per espresso subito dopo l'arrivo a destinazione.

dospejo na naslov ob istem času kakor ekspresna pisma oddana na pošti istega dne in ob isti uri. Sprejemajo jih v vseh krajih in za vse kraje Kraljevine Italije in kolonij. Potujejo z direktnimi in pospešenimi brzovlaki. Na dom so dostavljeni najhitreje, takoj ko dospejo na namenj. postajo

Igor Zagrebenec

103

Zavetje v pečevju

Tudi tam nad našo vasio svetijo mirne zvezde! Kaj je z očetom, kaj z materjo? Nikoli več jih ne bom videl! Tiho so romale zvezde po temnem nebu.

Proti jutru so straže nalagale zmerom bolj pogosto. Tako visoko gori že avgu-sta meseca proti jutru rad pritise mraz. Pomalem se je le začel dani, ka-kor je bila noč dolga. Na vzhodu je jelo zeleneti nebo. Prav nad gorami se je potem razširil rožnat pas. Ze so se oglašili petlini. Zmerom bolj svetlo je postajalo. Straže so zbudile tiste, ki so jim bili najbližje. S kotli so odšli k vodi. Kmalu je že veselo brbotalo. Kosilo se je kuhalo. Zdaj naj se najedo, med potjo se ne bodo utegnili ustavljati, dokler ne bodo doma.

Tudi možje iz zavetij so vsajali. Po kuhinjah so se sukale gospodinje. In ni bilo dolgo, ko se je z miž kadilo kosilo. »Le dobro se podprite!« sta jih po-nujala gospodar in gospodinja. »Dolga

bo pot in pošteno se boste ulačnili, pre-den bo večer!«

Onih prav zares da ni bilo treba dva-krat vabiti.

Pridno so zajemali in pihali v vročo jed.

»Čast bodi Bogu!« so govorili, ko so odlagali žlice, pa ne prej, dokler niso v skledi zagledali dna. Tako se tudi spodobi.

Prelepo jutro se je bilo tačas napra-vilo zunaj.

Sonce je veselo sijalo z jasnega neba, polja so se smejala, pod vasio je bistro šumela voda, na cesti in med hišami pa so vsevprek odmevali klci.

»Sém. Goljava, sém. Senožet, sém Glo-boko, sém se postavite vi iz Mrzlega dola, hej, ali slišite!«

Straže so segnale Francoze na konec vasi.

Možje so ravnali v vrsto vozove, kraj za krajem.

Drugi so gonili iz hlevov živino. Še enkrat so si segli v roke z doma-čini in se drug drugega povabili, naj pridejo kaj okrog, potem pa se je sprevod premaknil.

Zbrana vas je še dolgo gledala za njimi. Mahali so si in se klicali, dokler so se videli.

Potem je pa tudi zadnji voz izginil za ovinkom. In čez nekaj časa se je Stari laz spet obrnil k vsakdanjemu delu.

Avgustovsko sonce je pripekalo čedalje bolj. Ta ali oni si je moral obrisati znoj-no čelo, ko so speli po strmi cesti gori na Brnivec.

Da so le enkrat gori, potem bo že šlo!

Zdaj gremo pod gorami domov, ne tako, kakor takrat, ko smo z Lukcem in Kertucem hodili iz Bele po bližnjicah! Kje pa bi tam utegnili izvoziti! Besede ni vredno!

Težko sopejo, ko se vzpenjajo na Brnivec.

Sem pa tja je treba živini pomagati. Više pa le prihajajo, čeprav počasi. Spredaj straže tako gonijo Francoze, da jim morajo oni spodaj večkrat zavpiti, naj se nikar ne pretegnejo.

Neusmiljeno pripeka avgustovsko son-ce. Jelovina se emari, duhi po smoli in gnijočem igličevju draži človeka. Polno zajema sapo, majhno pa to le uganja spa-rino.

Da bi vsaj že bila kje kakšna voda! Tako si žele ujetniki, straže, možje iz zavetij in živina, ki od vročine, strmali in peze plazi jezike.

Res, da bi se le kje že pokazal kakšen izvirek!

Izvedeni, tisti, ki so že večkrat hodili na to kraj, ti že vedo, kje bo.

»Še malo potrpite!« prigovarjajo ne-strpnim.

Nazadnje so pa le tam.

»Počitek!« zdaj ukaže Tone.

Spet ga poslušajo kakor včasih.

Najprej se mora napiti živina, potlej šele pridejo na vrsto ljudje.

V senco potem ne puste nobene, spet poženo vsako nazaj na pot, na sonce.

Tako mrzel je izvirek, da Tone ukaže, naj slednji odene žival, ki se šteje, da bo zanaprej njegova.

Ta in oni tleskne obada ali pa požge-čka junčka s prsti med rogni, in govodo zadovoljno poveša glave.

Ko se spocijejo, se spet oglasi Tone:

»Zdaj pa le naprej! Noč nas ne sme loviti!«

In znova se premakne dolga vrsta.

Zgoraj se v zmedenem šumu leno in trdno prekladajo noge, spodaj škripljejo ojaša, sem pa tja se komu, ki mu je bila voda dela posebno dobro, zljubi, da na glas požene.

Tole bo pa vrh!

Tole bo pa prav gotovo vrh!

Kaj pa imaš do govor? Ndosom vi-diš zeleni hrbet, le sem, saj boš precej pri nas, tako ti migajo macesni. Drugega ljubega pa ree ni videti potlej nad njimi in vmes kakor samo plavo nebo.

Pa je le še daleč do vrha!

Kolikokrat mora še kateri tiščati voz, kleti, ekakati naprej in nazaj ter rotiti

soseda, naj mu vendar pride pomagat.

»Na prvem ovinku ti bom pa jaz!« Tako se mu pridruša. »Saj bo tebe tudi še da-jalo, kar brez skrbi bodi, nikari ne misli, da ne!« tako mu govori.

In res podpro drug drugega v nuji.

Da bi le bili že enkrat na vrhu!

Kaj res še ne bo konca?

Tisti, ki so bili zadaj in ki tod čez niso hodili, že godrnjajo kar na glas.

Ko se Tonetu zadzi tega godljanja več ko zadošči, jim zavpije nazaj dol:

»Majhno manj tarnajte, saj ste dedci! Ali ste pozabili kaj zadaj? Menda ne, razen če si je bil kdo skoval kaj novega — kakor jaz!«

Zdaj se pa zasmajejo.

»Kaj si si res?« vpraša daleč spodaj neki glas. Prav tako se sliši kakor če bi se bil oglašil Fickov Francej. Seveda,

Klas je že ta, kje je že ta, ljuba duša! Glas ima pa zares na moč podoben.

»Malo ti mar, če sem si ali ne!« od-govarja Tone glas, ki zanj ne ve, čigav je prav za prav. »Kadar kaj rečem, mi pokaži tistega, ki mi bo oporekal, da ne!«

Tak potlej je pa res! spet začneja piskavti glas.

»Manj ko boš govoril, dalj boš živ!« mu odvrne Tonr. »Res je, res! Spodaj tarmate, ko niste pustili žive duše, kd bi jo bilo kaj žal za vami, jaz se pa tam še posloviti nisem utegnil kakor bi se bil rad!«

»O, hudiča! Da res?« spet zapiska ne-znani glas.

Andrejčkov
Jože:

Žalost in veselje

Roman
v slikah

Risal Jože Beranek Besedilo priredil Mirko Javornik

319.

»...Star uradnik je prinesel velik zapisnik in bral: »Dvanajstega tega meseca se je oglašil tu Tomaž Senčar, sorodnik pokojnikov, bratoma Malevžem in enoletnim sinom Venceljnom. Skazal se je s spričevali za pravega dediča obilne zapuščine. Odšlo se mu je sto petdeset tisoč dolarjev, kolikor znesel njegov, bratov in sinov delež.« Zavpil sem, da to ni res, da sem Tomaž Senčar jaz in da mi je ukradel otroka in dediščino. Rekli so, naj to uredim sam s sodnijo...«

320.

»...Povedali so mi, kje tujec slanjuje in z ženo sva se odpravila do visoke, lepe palače s tremi nadstropji. Vprašal sem vratarja, če prebiva tu Tomaž Senčar z bratom in sinom. Vrtar je dejal, da slanjuje v drugem nadstropju podoben gospod s strežajem, pa brez brata ali sina. Imenuje se pa grof Tiralski. Prišel je s Poljskega. Podedoval je po stricu sto petdeset tisoč dolarjev in bo ostal v Ameriki. Vrtarjeve besede so mi povedale zadosti...«

321.

»...Napil sem se v gornje nadstropje in polrkal na vrata. Na mostovžu je stal lepo oblečen strežaj. Strme me je gledal in zdelo se mi je, da je prebledel. Zapovedujoče sem ga vprašal po grofu Tiralskem. Dejal je, da je vprav na sprejehu. Rekel sem mu, da to ni res, ker sem spodaj zvedel, da je njegov gospod doma. Stopil sem tebi nič meni nič naravnost v sobo. Strežaj me je hotel še nekaj ustavljati, pa se nisem dal...«

Japonska »žepna« podmornica – živi torpedo

V bližino cilja, ki naj ga napadejo, jih pripeljejo z ladjami, »nosilkami« podmornic

Ze zadnjič smo pri neki priliki omenili, da so Japonci od leta 1938 dalje držali v strogi tajnosti vse, kar se je nanašalo na njihovo vojno mornarico, kajti tudi Japonci se zavedajo, da presenečenje igra pri vojskovanju veliko vlogo. Niti danes še ni povsem znano, kako so se pripravili na vojno, zlasti ne, kakšne vrste ladje so gradili, koliko jih prav za prav imajo in kako so jih oborožili. Vse to je bila vojaška tajna, ki je, kakor se vidi iz poteka sedanje vojne na Tihem oceanu, tudi rodila uspehe. Nihče prej niti slutiti ne bi, da imajo Japonci danes najmočnejše vojne brodirve na svetu, kakor smo slišali iz enega zadnjih japonskih poročil.

Posebnost svoje vrste, posebnost, ki je tudi prinesla v sedanjo vojno precej presenečenja, so japonske tako imenovane »žepne« podmornice. Ameriški mornariški minister je kot prvi govoril o podrobnosti slovitih, skoraj legendarnih »žepnih« japonskih podmornic, ki so se uspešno udeleževale pri zadnjih nastopih proti oporiščem na Havajskih otokih in proti angleškim oklepnim prednapadom.

Kakor pravi nemško poročilo iz Lizbone, so te japonske podmornice dolge približno 14 metrov. V njih je pet ločenih prostorov. V dveh so nameščeni akumulatorji. Njihov akcijski radij znaša približno 200 morskih milj, torej okrog 378 km. Vsaka takšna podmornica je oborožena z dvema 18-palčnima torpedoma. S posebne vrste ladje, ki so ji dali ime »nosilka podmornic«, pripeljejo te male podmornice v bližino cilja, ki mu je namenjen napad, in jih tam šele spuste v morje. Posadko tvorita samo dva moža, in sicer en častnik in en mornar. Oba sta se odločila iti sama v smrt. Te žepne podmornice so same torpeda, ki zleti proti sovražnikovi ladji z obema članoma posadke vred. Podmornice pa niso oborožene samo z dvema torpedoma, pač pa je na njih tudi po 150 kg razstreliva, ki ob udarcu v sovražnikovo ladjo eksplodira. Tolikšna količina eksplozivne snovi tudi zadostuje za razdejanje še tako močno zgrajene oklepne. Seveda je tudi napadalna podmornica deležna iste usode kot oba člana posadke, ki sta se odločila žrtvovati svoje bogato poplačano življenje.

Bangkok – »Benetke Daljnega vzhoda«

V orientalskem mestnem ozračju lahko vidiš tudi vse pridobitve dvajsetega stoletja

Bangkok, glavno mesto Tajse ali Siam, kakor smo to deželo navadno prej imenovali, je brez dvoma eno najočarljivejših in najbolj fantastičnih mest na vsem svetu. Je kakor iz pravljice »Tisoč in ena noč«. Bogastvo, ki je nakopičeno v Bangkoku, je večje, kakor bi si ga mogel kdo predstavljati. Siamska prestolnica, mesto silnega razkošja, je polna zlata, marmorja in dragih kamnov. Na stotine vitkih stolpov in malikovskih svetilšč se dviga v sinje modro nebo in kdor stopi skozi vrata v 1.500 metrov dolgem obzidju, ki obdaja kraljevo palačo, vidi pred seboj naravnost pravilni prizor, čudo, nad katerim ostri.

Predvsem je treba omeniti 70 metrov visok stolp, ki je ves iz porcelana. V njem je božanska pokroviteljica Indra, ki sedi na belem troglavem slonu. Wat-phra-Keo je največje in najslovičnejše svetišče budistov iz Bangkoka. Tu je tisti slavi kip Bude iz smaragda, pred katerim sme moliti sam kralj.

Mesto je vse prepleteno z morskimi prelivi in zato Bangkok imenujejo tudi »Benetke Daljnega vzhoda«. Po prelivih je nešteto plavajočih stanovanjskih »hišic«, pritrjenih na kole in prepletenih z bambusovimi palicami. Toda ta stanovanja niso stalna, pač pa jih ljudje od časa do časa zamenjajo z drugimi, kakor se jim pač zdi bolj prikladno za lažje opravljanje njihovega posla. Steze na vrhovih kraljevega dvorca so tlakovane z marmornatimi ploščami, med katerimi so položeni kosi granita. Zlata vrata ločijo kraljevo rezidenco, ali točneje rečeno, dvorano s kraljevim prestolom. Za kraljevo palačo so veliki hlevi, polni slovitih siamskih belih elonov.

Bangkok ima danes približno milijon prebivalcev. Poleg pravega vzhodnjakega dela mesta vidiš tu tudi popolnoma sodobne mestne četrti, v katerih se kažejo vse pridobitve dvajsetega stoletja, zaradi česar lahko upravičeno trdimo, da je Bangkok prestolnica dvajsetega stoletja, ki pa kljub temu raz-

kazuje ves mogoči pisani orientalski čar. Sedanja tajska prestolnica ima najmodernejšo prometna sredstva in ji ne manjka niti dobrega cestno-železniškega omrežja. Na križiščih lepih cest uravnava ves promet uniformirani prometni stražniki. Navzlic temu v mestu prevladuje čisto orientalsko ozračje in te prestolnice ne označujejo morda kakšni ameriški nebotičniki ali električne centrale, pač pa svetišča, posvečena Buddi.

Pred kratkim je pristojni tajski minister izdal odlok, po katerem je najstrožje prepovedano domačinom in tudi tujcem hoditi v svetišča in samostane v nepravilnih obleki, kratkih nogavicah in v erajcah s kratkimi rokavi. Neko gospo, Angležinjo seveda, ki je komaj šele stopila z ladje, s katero se je bila pripeljala v Bangkok iz Londona in se je v siamski prestolnici drznila zaradi vročine stopati brez nogavic v eno tamkajšnjih svetilšč, so enostavno vrgli skozi vrata.

Pehota v sodobni vojni

Kot v vsej zgodovini je pehota tudi še danes »kraljica bitke«

Strategija, taktika in vojna tehnika so se v zadnjih desetletjih zelo spremenile in si danes velike olizne mi mogoče misliti in seveda še manj z uspehom izvesti brez artilerije, letalstva in tankov. Topovi, streljavnice in oklepni oddelki lomijo sovražnikov odpor, rahljajo vezi med posameznimi sovražnikovimi enotami, sejejo vanje nered, razdirajo obrambne postojanke, da padajo druga za drugo ter zmanjšujejo moralno in materialno sovražnikovo odpornost. Toda, samo pehota je tista, ki sovražnikovo postojanko končno res tudi zavzame, izkoristi učinek zgoraj navedenih vrst orožja, zavzete postojanke tudi drži ter odbija vse protinapade. Pehota je tista, ki do konca izvede vse tisto, kar je drugo orožje začelo.

Tako je pehota ostala tudi v sodobnih časih, kakor je bila v vsej preteklosti, »kraljica bitke«. Res pa je – piše »Centraleuropa« – da se je tudi ona spremenila in da je njena oborožitev danes čisto drugačna, kakor pa je bila na primer še pred dobrimi dvajsetimi leti. Ze v prejšnji svetovni vojni je bila pehota oborožena s strojnimi puškami in strojnicami, brez kakršnih si sodobne pehote ni mogoče misliti, vsaj takšne, ki bi mogla doseči kakšno uspehe. Strojnice so izredno uspešno ne le, če z njihovim ognjem obkrožajo prodirajočega sovražnika, pač pa tudi v obrambi pred sovražnikovimi letalskimi napadi. Vendar pa strojnice ne predstavljajo najbolj vzornega orožja za pehoto, ker z njimi ni mogoče prenesti sovražnika iz njegovih utrjenih postojank, drugič pa to orožje zato ni najprikladnejše, ker zaradi vodoravnega ognja, ki ga bruha na sovražnika, spravlja v nevarnost tudi lastne oddelke, ki pred njim prodirajo dalje. Prav iz tega razloga se sodobna pehota mora posluževati tudi lahkih topov in mozarjev, metulcev granat in protitankovskega orožja. Pehotni polk tvori današnja skupnost oddelkov z zelo različno oborožitvijo, in

način, kako se ves ta polk vojskuje, zahteva bistre in večje glave, ki zna računati z vsemi strateškimi in tehničnimi činitelji sodobne vojne.

Pošta, ki bo samo enkrat na leto odprta

Beremo, da argentinska pošta namerava zgraditi pošto poslopje na Orkadejskih otokih. Ta pošta, ki bo od vseh dosedanjih najbližja južnemu tečaju, bo uradovala samo enkrat na leto, kajti na to otočje pripele le redkokdaj kakšna ladja, in sicer tedaj, kadar je treba izmenjati osebje na meteorološki postaji.

Umrl je iznajditelj pošne dopisnice

Iz Marseille-a poročajo, da je te dni umrl tam iznajditelj pošne dopisnice, Domini Piazza.

Švica izdeluje mornariške črpalke

Ceprav Švice ni mogoče smatrati za pomorsko državo, saj leži v srcu evropske celine in ne meji nikjer na kakšno morje, in čeprav nima mornarice, ki bi bila vredna večjega poudarka, se je neko švicarsko podjetje vendar specializiralo za izdelovanje predmetov, ki se uporabljajo izključno pri mornarici. Tako na primer izdeluje to podjetje črpalke, kakršnih se poslužujejo mornarji na ladjah. Kakor znano, imajo na ladjah na razpolago vedno precej črpalk, ki jih uporabljajo za različne namene. Morajo pa takšne črpalke biti prav posebne vrste. Funkcionirati morajo tudi v tem primeru, če niso napolnjene s tekočino, ki naj jo sesaja. V tem je njihova razlika z navadnimi »suhozemskimi« črpalkami.

DOBRI START ČASI

57

z njo. S široko odprtimi očmi mu je zrla nepremično v obraz; niti trenila ni z očesom. Ne on, ne ona nista zapazila, da teče čas naprej. Ne on, ne ona nista več mislila na čoln, ki bi moral priti.

In čoln je došel. Njč hudega sluteč sta stopala Luiza in Franco navzgor, misleč, da deklica spi. Franco je prvi zapazil strico, ki je sedel pod visokimi vejami pasijonke in se sklanjal nad Marijo, ki mu je sedela na kolenih. Zavpil je od začudenja ter tekel k njemu, misleč, da se je kaj pripetilo. Luiza je šla za njim. »Ti tu?« je zaklical še v teku. Luiza je bila vsa blede in ni rekla nič. Stric je dvignil glavo in ju pogledal. Takoj sta razumela, da ju čaka huda novica, zakaj nikdar ga še nista videla s tako resnim obrazom.

»Konec je,« je rekel.
»Kaj se je zgodilo?« je zašepetal Franco.
Pomignil je, naj stopita s terase na verando. Šel je za njima. Ubogi stari mož je razprostrl roke ter rekel z žalostnim, a mirnim glasom:

»Odstavljen sem.«
Franco in Luiza sta gledala za trenutek kakor brez uma. Potem je vzkliknil Franco: »O stric, stric!« ter ga objel. Ko je Marija to videla in zagledala materin obraz, se je spustila v jok. Luiza jo je skušala pomiriti, a tudi njo, močno ženo, je dušil v grlu jok.

Stric je sedel v dvorani na zofo in pripovedoval, da ga je c. kr. delegat v Comu poklical k sebi ter mu rekel, da je preiskava v njegovi hiši v Orii prinesla žalostne in nepričakovane podatke. Kakšne, ni hotel nikakor povedati. Potem je še dodal, da so hoteli začeti proti njemu postopanje, toda z ozirom na njegovo dolgo in hvalevredno službovanje se je vlada omejila na to, da ga odstavi. Stric je vztrajal, da hoče zvedeti obtožbo, a oni ga je brez odgovora odslovili.

»In zdaj?« je vprašal Franco.
»In zdaj...« Stric je malo pomolčal, potem pa je izrekel

svet stavek neznanega porekla, ki so ga navadno ponavljali on in tovariši pri taroku, kadar jim je pri igri slaba predla: »Izgubljeni smo, o Kraljica.«

Nastal je dolg molk. Potem se je Luiza vrgla stricu okoli vratu. »Stric, stric,« je šepetala, »bojim se, da se je zgodilo to zaradi nas!«

Mislila je na babico, stric pa je razumel, da obtožuje sebe in Franco kake nepravilnosti.

»Slišita, draga moja prijateljca,« je rekel z dobrohotnim glasom, v katerem je bil skrit rahel očitek, »to je brezpoldno govorjenje. Jajca so očvrta, zdaj je trčba preskrbeti se kruh. Stavite v račun hišo, majhen prihranek, ki mi prinaša dnevno kake štiri dvajsetice, in dvoje ust več: moja in pa Cijina; moja, upam samo za kratek čas.«

Franco in Luiza sta ugovarjala. »Kaj hočemo, kaj hočemo,« je rekel stric, mahnil z roko ter povedal s tem svojo prezir do nespametne sentimentalnosti. »Dobro živeti in o pravi čas umreti. To je pravilo. Prvi del sem izpolnil, zdaj mi ostane še drugi. Zdaj pa mi pošljite v sobo vode in odprite moj kovček. V njem je deset mesnih zrezkov, ki mi jih je vsilila gospa Karolina dell'Agria. Vidite torej, da še vse no ni tako hudo.«

Ko je stric to izgovoril, je vstal ter šel skozi vrata z odločnim korakom. Tudi od zadaj se je lahko čutil njegov pogumni obraz, skromni, mirni trebul, veselost modrijana iz starih časov. Franco je stal na pragu terase, roke je imel prekrizane na prsih, obrvi namršene, ter je gledal proti Cressognu. Če bi imel v tem trenutku med zobmi sveženj odposlancev, komisarjev, birčev in vohunov, bi jih bil z zobmi zdrobil v prah.

VI. poglavje.

As se prikaže.

»Čoln je pripravljen,« je rekel Ismael, ki je brez obotavljanja vstopil. Pipo je držal v levi in svetilko v desnici.
»Koliko je ura?« je vprašal Franco.